

Tájékoztató a kiskérődzők pestiséről

A kiskérődzők pestise (peste de petit ruminants, PPR) a juhok és a kecskék vírus okozta, heveny, lázas általános tünetekkel, a száj és az emésztőcsatorna nyálkahártyájának gyulladásával járó, bejelentési kötelezettség alá tartozó betegsége. A vírus emberre nem veszélyes, de a fogékony állatok (kiskérődzők) körében gyorsan terjed és elhulláshoz vezet, ezért a betegség jelentős gazdasági károkkal jár.

A PPR megbetegíti a juhokat és a kecskéket, és esetenként a vadon élő kiskérődzők is érintettek lehetnek.

A PPR a kiskérődzők egyik legfertőzőbb betegsége. A fertőzés általában a fertőzött állatok váladékaival történő közvetlen érintkezés útján terjed. A fertőzés korai szakaszában, a lázas időszak idején, minden váladékban nagy számban van jelen a vírus. Az állatok köhögése és a tüszögése révén az állományon belül, az egymáshoz közel lévő állatok között levegő útján gyorsan terjed a vírus. A vírusűrités a gyógyulást követően akár több mint 2 hónapig is eltarthat.

A vírus terjedésében legnagyobb szerepe az élőállatok közvetlen és közvetett találkozásának van, de az állományba való behurcolása megtörténhet ruházattal, eszközökkel, gépjárművel, továbbá a fertőzött takarmány, víz, az etetők és itatók, valamint a szennyezett alom is közvetett fertőzési forrás lehet.

Ellenállóképessége

A vírus érzékeny a hőre, az ultraibolya sugárzásra és a kiszáradásra, ezért a környezetében hosszabb ideig nem képes túlélni. Azonban árnyékos részeken és normál környezeti hőmérsékleten akár 72 óráig is fertőzőképes marad. A vírus a legtöbb fertőtlenítőszerre érzékeny. Hűtött és fagyasztott húsban hosszú ideig túlél.

Tünetek

A lappangási idő általában 4-6 nap, de 3 és 10 nap között változhat.

Heveny formában jellemző rá a láz, savós szem- és orrfolyás, hasmenés és tüdőgyulladás, valamint kimaródások a különböző nyálkahártyákon, különösen a szájban.

A láz akár 41°C-os is lehet és 3-5 napig is eltarthat, az állatok levertek, étvágytalanok, a szutyakjuk kiszárad. Amennyiben az állat nem hullik el, a kezdetben savós szem- és orrfolyás fokozatosan nyákosgennyessé válik és kb. 14 napon keresztül fennmarad. A láz kialakulásától számított 4 napon belül az íny bővérűvé válik, és a szájüregben elhalások, kimaródások alakulnak ki, ami fokozott nyálélválasztással jár. A kimaródásokat elhalt, fehéres, pépes szövet borítja, ami émelyítő szagot áraszt, amikor az állat kinyitja a száját.

Későbbi stádiumban gyakori a vízszerű, véres hasmenés. Tüdőgyulladás, köhögés, légzési zörej és felerősödött hasi légzés is előfordul.

Ha a betegségtől korábban mentes területen jelenik meg a PPR, akkor a betegség klinikai megjelenése leggyakrabban heveny. Ilyen esetben a megbetegedési és az elhullási arány a faj és fajta függvényében alakul, de elérheti akár a 90-100%-ot!

4 hónaposnál idősebb fiatal kecskéknél, amelyeket már nem védenek az anyai ellenanyagok, a lappangási idő kb. 3 nap. A betegség ugyanazokkal a klinikai tünetekkel kezdődik: magas lázzal (40-42 °C), amit a nyálkahártyák vértululása, vizenyős szemek és savós orr- és szemfolyás követ. Ez a forma azonban gyorsabban lezajlik. 5-6 nap elteltével a fertőzött állatok 100%-a elpusztul, még akkor is, ha nem jelentkeznek kimaródások, hasmenés vagy másodlagos bakteriális fertőzés.

A betegség újabb behurcolásának megelőzése érdekében tilos Romániából juh- és kecskeszállítmányok magyarországi rendeltetési címre történő beszállítása! Továbbá az országos főállatorvos 2025. február 15-ig Magyarország teljes területén megtiltotta a kiskérődzők vásárokba történő bevitelét, valamint kiskérődző kiállítások rendezését!

A betegség által okozott közvetlen és közvetett károk mérséklése érdekében kérjük az állattartók, élőállat-kereskedők és -szállítók felelős magatartását és együttműködését az állategészségügyi hatóságokkal.

Amennyiben egy állomány több juhában vagy kecskéjében hirtelen jelentkezik szem- és orrfolyással kísért láz, akkor merüljön fel a PPR gyanúja és azonnal értesíteni kell az ellátó állatorvost, valamint a helyi állategészségügyi hatóságot!

A Vas Vármegyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Főosztálya az esetleges pozitív esetek bejelentését a +36 70 454 0449 telefonszámon fogadja, valamint rendelkezésre áll a Nébih 24 órában hívható ZöldSzáma (+36 80 263 244) is.